

ผลงานประกอบการพิจารณาประเมินบุคคล
เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ

ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพชำนาญการ (ด้านการพยาบาล)

เรื่องที่เสนอให้ประเมิน

1. ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา
เรื่องการพยาบาลผู้ป่วยโรคจิตเสีตวงทวารหนัก
2. ข้อเสนอ แนวคิด วิธีการเพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
นวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ องศาเตียง

เสนอโดย

นางสาวกาญจนา วิชัย โคตร
ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ
(ตำแหน่งเลขที่ รพส. 310)
กลุ่มภารกิจด้านการพยาบาล
ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลสิรินธร
สำนักการแพทย์

ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

1. ชื่อผลงาน การพยาบาลผู้ป่วยโรคริดสีดวงทวารหนัก
2. ระยะเวลาที่ดำเนินการ 4 วัน (ตั้งแต่วันที่ 19 ตุลาคม 2555 ถึงวันที่ 22 ตุลาคม 2555)
3. ความรู้ทางวิชาการหรือแนวคิดที่ใช้ในการดำเนินการ

3.1 ความรู้เกี่ยวกับโรคริดสีดวงทวารหนัก

โรคริดสีดวงทวารหนัก หมายถึง โรคที่เกิดจากเส้นเลือดดำบริเวณใต้เยื่อทวารหนักโป่งพอง (varices) แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

1. ริดสีดวงภายใน คือ การที่เนื้อเยื่อของทวารหนักที่อยู่เหนือ dentate line เลื่อนตัวลงมาทางปากทวารหนัก ทำให้เกิดอาการเลือดออกขณะถ่ายอุจจาระหรือยื่นออกมาจากขอบทวารหนัก ตำแหน่งที่พบบ่อย 3,7,11 นาฬิกา (ผู้ป่วยนอนหงายทำขึ้นขาหยั่ง) อาจพบในตำแหน่งอื่นๆ ได้

2. ริดสีดวงภายนอก คือ เนื้อเยื่อที่อยู่ใต้ dentate line ยื่นออกเป็นติ่งเนื้อ เป็นเส้นเลือดดำที่อยู่ริมขอบทวารหนัก มีการพองออกขณะเบ่งถ่ายอุจจาระและยุบลงเมื่อหยุดเบ่ง จะมีปัญหาเมื่อมีการอุดตันของเส้นเลือดเกิดขึ้น ทำให้เป็นตุ่มแข็งเจ็บที่ขอบทวารหนักหลังถ่ายอุจจาระเจ็บมาก 3-4 วันแรก ถ้าปล่อยไว้อาจแตก มีเลือดซึมหรือมีก้อนเลือดหลุดออกมา หรือยุบลงจนปกติใน 2 สัปดาห์ บางรายจะยุบไม่หมดทำให้ผิวหนังที่ขอบทวารหนักแข็งนูนออกเป็นติ่ง

สาเหตุ

ยังไม่ทราบแน่ชัด แต่คาดว่าเกิดจากการคั่งของเลือดในเส้นเลือดดำบริเวณทวารหนักที่สัมพันธ์กับแรงดันในช่องท้อง การเบ่งถ่ายอุจจาระรุนแรงและเรื้อรัง การยืนนาน การตั้งครรภ์และจากโรคแทรกซ้อนโรคอื่นๆ ซึ่งภาวะเหล่านี้สามารถทำให้เลือดคั่งในเส้นเลือดดำที่ผนัง anal canal ซึ่งไม่มีลิ้นบังคับทิศทางเลือดและทำให้พองออกมาได้ โดยเยื่อ anal canal เหนือ dentate line มีลักษณะพิเศษเพราะเส้นเลือดดำเล็ก ซึ่งมี a-v connection อยู่ใน connective tissue ที่มีกล้ามเนื้อเรียบองค์ประกอบเหล่านี้รวมกันอยู่เด่นชัดใน 3 ตำแหน่ง ได้แก่ left lateral, right anterior และ right posterior ทำหน้าที่ช่วยให้ anal canal มีความยืดหยุ่นขยายตัวเพื่อการขับถ่ายอุจจาระ เยื่อพิเศษเหล่านี้ย่อยออกได้เนื่องจากเบ่งมากและจากการที่ connective tissue และกล้ามเนื้อเรียบสลายตัวตามอายุ

อาการ

1. ถ่ายเป็นเลือดสีแดงสดหยดออกมาหรือพุ่งออกมาขณะเบ่งถ่ายอุจจาระและหมดไปเมื่อหยุดเบ่ง
2. มีก้อนยื่นออกมาเวลาเบ่งถ่าย จะเกิดร่วมกับอาการถ่ายเป็นเลือดหรือไม่ก็ได้
3. ก้นแฉะและคันก้น พบเมื่อริดสีดวงย่อยออกมา ทำให้มีเมือกเหนียวขอบทวารหนัก
4. มีก้อนยื่นออกมาและปวด หัวริดสีดวงที่ยื่นออกมาจะอักเสบบวมและปวดมาก

ภาวะแทรกซ้อน

1. ภาวะโลหิตจาง หากมีการเสียเลือดอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานานจากการขับถ่ายอุจจาระ จะส่งผลให้เกิดภาวะเลือดจางชนิดขาดเหล็ก (iron deficiency anemia)
2. การเกิดลิ่มเลือดอุดตัน มีการจับตัวกันเป็นก้อนเลือดภายในริดสีดวงทวารหนัก ซึ่งจะทำให้เกิดอาการปวดอย่างรุนแรง
3. การบีบรัดของริดสีดวงทวารหนัก ริดสีดวงที่โผล่ออกจะขาดเลือดมาเลี้ยงจากการหดรัดตัวของหูรูดทวารหนัก จึงทำให้เกิดลิ่มเลือดเกิดขึ้น เกิดการอักเสบ บวมและปวด

การรักษา

ริดสีดวงทวารมักพบในผู้ที่มีอาการของโรคไม่มากนัก การรักษามุ่งที่ระงับอาการมากกว่าที่จะขจัดหัวริดสีดวงทวารให้หมดไป ส่วนการผ่าตัดจำเป็นในรายที่มีข้อบ่งชี้ชัดเจนเท่านั้นคือผู้ที่มีอาการของริดสีดวงทวารรุนแรงระยะที่ 3, 4 เกิดลิ่มเลือดหรือการอุดตันจากการบีบรัดของริดสีดวงทวารหรือเกิดร่วมกับแผลแตกเรื้อรังหรือรูทะลุของทวารหนัก

1. การรักษาโดยทั่วไปคือการดูแลให้การขับถ่ายเป็นปกติ ไม่ให้ท้องผูกหรือท้องเสีย ที่ทำให้ต้องเบ่งถ่าย ออกกำลังกายสม่ำเสมอ ดื่มน้ำให้เพียงพอ กินผักและผลไม้เพื่อช่วยให้ถ่ายอุจจาระได้สะดวกขึ้น
2. การฉีดยาเป็นการรักษาที่ได้ผลดีกับหัวริดสีดวงในระยะ 1, 2 ใช้ยา 5% phenol ผสมน้ำมัน ฉีดบริเวณหัวริดสีดวงหรือเหนือขึ้นไปเล็กน้อยในชั้น submucosa โดยไม่ให้เข้าไปในเส้นเลือดดำหัวริดสีดวงฝอลงเพราะยาทำให้มีปฏิกิริยาอักเสบรัดเส้นเลือดให้ยุบลง ฉีดซ้ำได้ทุก 2-4 สัปดาห์ จนกว่าหัวจะยุบลงหมด ไม่ควรฉีดต่ำกว่า dentate line เพราะจะทำให้ปวดมาก แต่ถ้าฉีดตื้นเกินไปก็จะทำให้เป็นแผลมีเลือดออก กรณีฉีดลึกถึงชั้นกล้ามเนื้ออาจทำให้เกิดอักเสบเป็นฝีได้ และไม่ควรถัดมากเกินไปเพราะน้ำมันจะคงอยู่นานกล้าได้เป็นก้อนนูนแข็งได้ mucosa
3. การรัดหัวโดยการใช้เครื่องมือพิเศษจับและรัด โคนหรือขั้วริดสีดวงทำให้ฝ่อและหลุดภายใน 5-10 วัน วิธีนี้ใช้ได้ผลดีกับโรคริดสีดวงในระยะที่ 2 บางรายในระยะที่ 3 ไม่ควรรัดผิวหนังที่ต่ำกว่า dentate line เพราะจะทำให้ปวด ควรเลือกรัดหัวที่ไม่ใหญ่เกินไป มิฉะนั้นจะรัดไม่ถึงโคน และเมื่อหัวริดสีดวงหลุดจะทำให้มีเลือดออกมาก
4. การผ่าตัด ใช้กับโรคริดสีดวงระยะที่ 3 หลังผ่าตัดต้องให้ยาแก้ปวดให้เพียงพอ ให้ยาช่วยให้อุจจาระไม่แข็งมาก ให้นั่งแช่ก้นในน้ำอุ่น ช่วยทำความสะอาดบริเวณทวารหนักและทำให้กล้ามเนื้อหูรูดคลายเกร็งทุเลาอาการเจ็บปวดลงได้ ผู้ป่วยบางรายระยะแรกหลังการผ่าตัดอาจพบปัญหาปัสสาวะไม่ออกจำเป็นต้องสวนออกหรือกลัวยสวนปัสสาวะไว้ 24-48 ชั่วโมง

ภาวะแทรกซ้อนที่พบในผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัด ได้แก่

1. ผู้ป่วยปัสสาวะเองไม่ได้หลังการผ่าตัด เกิดจากการปวดแผลเป็นเพียงชั่วคราวเท่านั้น
2. แผลแยกพบบ่อยเมื่อผู้ป่วยไปเบ่งถ่าย ถ้าไม่มีการติดเชื้ออาจไม่ต้องเย็บ แต่ถ้ามีเลือดออกปริมาณมากอาจต้องเย็บแผลเพิ่ม
3. หูดตีบ ถ่ายลำบาก หูดฉีกขาดกลั้นอุจจาระไม่ได้

3.2 การพยาบาลผู้ป่วยโรคริดสีดวงทวารหนัก

ผู้ป่วยโรคริดสีดวงทวารหนักเมื่อแพทย์วินิจฉัยและจำเป็นต้องได้รับการรักษาอย่างถูกต้อง พยาบาลมีบทบาทสำคัญในการเตรียมความพร้อม มีการประเมินให้ความรู้ แนะนำการปฏิบัติตัวให้กับผู้ป่วย เพื่อลดภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตัวที่ไม่ถูกต้อง รวมทั้งเป็นการช่วยลดความวิตกกังวล โดยให้การพยาบาล ดังนี้

การพยาบาลผู้ป่วยกรณีไม่ผ่าตัด

1. แนะนำเรื่องการรับประทานอาหาร ควรรับประทานอาหารผักและผลไม้ที่มีกากใยสูง หลีกเลี่ยงการรับประทานอาหารรสจัดหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และดื่มน้ำให้เพียงพอ
2. แนะนำเรื่องการถ่ายอุจจาระให้เป็นเวลา ไม่เบ่งถ่ายอุจจาระอย่างรุนแรง ใช้ยาระบายอ่อนๆ หรือยาเพิ่มเส้นใยอุจจาระตามคำแนะนำของแพทย์
3. แนะนำเรื่องการดูแลความสะอาดบริเวณทวารหนักภายหลังจากถ่ายอุจจาระทุกครั้ง ด้วยน้ำจะดีกว่าการใช้กระดาษเช็ด
4. แนะนำเรื่องการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอทุกวัน เพื่อให้ลำไส้เคลื่อนไหว เลือดไหลเวียนดีขึ้น
5. แนะนำเรื่องหลีกเลี่ยงการยกของหนัก การนั่ง ยืนนานๆ เพราะจะทำให้เลือดไหลเวียนไม่ดีและคั่งอยู่ที่บริเวณทวารหนัก

การพยาบาลผู้ป่วยกรณีได้รับการผ่าตัด

การพยาบาลผู้ป่วยก่อนผ่าตัด

1. การเตรียมความสะอาดของร่างกาย โดยโกนขนบริเวณหน้าท้องส่วนล่าง หัวเหน่ และรอบรูทวารหนัก ให้ผู้ป่วยอาบน้ำ สระผมและตัดเล็บให้สั้น
2. ดูแลให้สวนล้างลำไส้เพื่อความสะอาดในคืนก่อนวันผ่าตัด
3. ให้ผู้ป่วยงดน้ำและอาหารหลังเที่ยงคืน

การพยาบาลผู้ป่วยหลังการผ่าตัด

1. ผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดส่วนมากจะได้รับยาฉีดเข้าไขสันหลัง หลังผ่าตัดระยะแรก ผู้ป่วยจะรู้สึกชาที่ขา ก้นและสะโพก เนื่องจากฤทธิ์ยาชายังคงค้างอยู่ แนะนำให้ผู้ป่วยเปลี่ยนท่านอนบ่อยๆ เพื่อลดการกดทับและบรรเทาอาการปวดแผล

2. ในรายที่ติดเชื้อขาเข้าช่องไขสันหลัง ควรนอนราบอย่างน้อย 8-12 ชั่วโมง เพื่อป้องกันภาวะน้ำไขสันหลังรั่ว.

3. ดูแลให้ผู้ป่วยรับประทานอาหารตามปกติ ยกเว้นกรณีแพทย์สั่งให้งดน้ำและอาหารทางปาก

4. ดูแลให้ผู้ป่วยได้รับการแช่ก้นด้วยน้ำอุ่น การปวดของแผลผ่าตัดทำให้กล้ามเนื้อเกร็งตัวทำให้เกิดการไหลเวียนของเลือดไม่สะดวก เกิดอาการบวมของแผลและมีอาการปวดมากขึ้น การแช่ก้นด้วยน้ำอุ่นจะช่วยให้กล้ามเนื้อคลายตัวลดอาการเจ็บปวดและอาการบวมของแผลได้ดี ควรแช่ วันละ 2-3 ครั้ง ครั้งละ 15 นาที

5. ระยะ 24 ชั่วโมงแรก หากปัสสาวะลำบากหรือไม่ออก เนื่องจากฤทธิ์ยาชาทำให้ความรู้สึกปวดปัสสาวะน้อยลงและจากอาการปวดทำให้กล้ามเนื้อหูรูดเกร็งตัว ไม่สามารถปัสสาวะเองได้ ควรแจ้งแพทย์เจ้าของไข้และสวนปัสสาวะทิ้งภายใน 6 ชั่วโมง หากปล่อยไว้นานจะทำให้กระเพาะปัสสาวะยึดไม่สามารถหดตัวบีบกระเพาะปัสสาวะให้ออกมาได้สะดวก

การพยาบาลและการให้คำแนะนำสำหรับผู้ป่วยเมื่อกลับบ้าน

1. แนะนำให้รับประทานอาหารที่มีกากใยสูง

2. แนะนำดื่มน้ำมากๆ อย่างน้อยวันละ 6-8 แก้ว

3. หลีกเลี่ยงอาหารที่อาจระคายเคืองระบบทางเดินอาหาร เช่น อาหารรสเผ็ดจัด ชา กาแฟ เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

4. แนะนำให้ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ

5. แนะนำเรื่องขับถ่ายให้เป็นเวลา การดื่มน้ำ 1 แก้ว หลังตื่นนอนตอนเช้าจะช่วยกระตุ้นการขับถ่ายได้ หลีกเลี่ยงการกลั้นอุจจาระหรือเบ่งอุจจาระ รวมทั้งการนั่งส้วมเป็นเวลานานเกินความจำเป็น

6. แนะนำเรื่องการดูแลความสะอาดของทวารหนักเสมอภายหลังการถ่ายอุจจาระควรใช้น้ำล้างทำความสะอาดมากกว่าใช้กระดาษชำระเช็ด

7. ใช้ยาระบายอ่อนๆ ตามคำแนะนำของแพทย์ เมื่อมีอาการท้องผูก หลีกเลี่ยงการใช้ยาระบายหรือยาถ่ายอย่างรุนแรงหรือใช้บ่อยจนเป็นนิสัย รวมทั้งหลีกเลี่ยงการสวนทวารหนักเพื่อให้อถ่ายอุจจาระเป็นประจำเกินความจำเป็น

8. พยายามหลีกเลี่ยงการยกของหนักเพราะจะทำให้เกิดแรงดันในช่องท้อง และหลีกเลี่ยงเสื้อผ้าที่คับเกินไป โดยเฉพาะกางเกงคับๆ เพราะจะทำให้เลือดไหลเวียนไม่ดี

9. เมื่อมีอาการผิดปกติเกิดขึ้น เช่น มีเลือดออกหลังถ่ายอุจจาระ หรือรู้สึกไม่สบายบริเวณทวารหนักควรรีบมาพบแพทย์ และมาพบแพทย์ตามนัดทุกครั้ง

3.3 เกสัชวิทยา

ชื่อสามัญ Local anesthetic + Astringent + Antiinflammatory agent

ชื่อการค้า Proctosedyl/ Xyloproct

ประเภท ยาลดการอักเสบและลดการเจ็บปวดของริดสีดวงทวาร และเชื่อมุภายในทวาร

ข้อบ่งชี้ บรรเทาโรคกรดไหลย้อน ใช้ในรายก่อนหรือหลังผ่าตัดกรดไหลย้อนหนักและ บรรเทาอาการคันรอบทวารหนัก ผิวหนังบริเวณทวารหนักอักเสบ มีรอยแยกของผิวหนังที่บริเวณ ทวารหนัก เป็นต้น

การออกฤทธิ์ ลดการอักเสบและลดการเจ็บปวดและเยื่อภายในทวารหนัก

ผลข้างเคียง ในสตรีที่ตั้งครรภ์การใช้คอร์ติโคสเตียรอยด์ อาจทำให้ลูกในท้องผิดปกติ และ การใช้ยาสเตียรอยด์ทาเฉพาะที่ โดยใช้ยาจำนวนมากหรือใช้เป็นระยะเวลาานานๆมากจะมีฤทธิ์ เหมือนกับยารับประทานอื่นที่มีตัวคอร์ติโคสเตียรอยด์ เพราะอาจเกิดการดูดซึมเข้ากระแสเลือด ได้ หากใช้ติดต่อกันเป็นเวลานานๆ ในเด็กอาจเกิดการกดการทำงานของต่อมหมวกไตได้

การเก็บยาและใช้ยา เก็บในที่เย็นและไม่ใช้ติดต่อกัน เป็นเวลานาน เพราะอาจถูกดูดซึมเข้าสู่กระแสเลือดและกดการทำงานของต่อมหมวกไตได้

4. สรุปสาระสำคัญของเรื่องและขั้นตอนการดำเนินการ

สรุปสาระสำคัญของเรื่อง

โรคกรดไหลย้อนหนักเป็นภาวะที่เส้นเลือดดำบริเวณใต้เยื่อทวารหนักโป่งพอง สาเหตุยังไม่ทราบแน่ชัด ผู้ป่วยส่วนใหญ่จะเก็บอาการของโรคเป็นความลับ รู้สึกอายที่จะมาพบแพทย์ จึงไม่ได้รับการรักษาที่ถูกต้อง ทำให้เกิดปัญหาสุขภาพและภาวะแทรกซ้อน โรคกรดไหลย้อนหนักที่เกิดขึ้นระหว่างตั้งครรภ์ เกิดจากแรงดันของตัวอ่อนในท้องและการเปลี่ยนแปลงฮอร์โมนมีผลทำให้เส้นเลือดกรดไหลย้อนมีขนาดใหญ่ขึ้น การคลอดก็มีผลเพิ่มความดันภายในช่องท้อง เพื่อป้องกันปัญหา หรือภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้น ดังนั้นพยาบาลจึงมีบทบาทสำคัญในการดูแลผู้ป่วยเพื่อให้ผู้ป่วยผ่านพ้นปัญหาสุขภาพนี้ไปได้ พยาบาลต้องมีความรู้ ความสามารถและความเชี่ยวชาญในการประเมินอาการต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว รายงานแพทย์ทันทีเมื่อพบอาการผิดปกติ เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการรักษาที่ถูกต้อง และรวดเร็ว ตลอดจนกำหนดการวินิจฉัยการพยาบาลและให้การพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงการพยาบาลแบบองค์รวม

ขั้นตอนการดำเนินการ

1. ศึกษา ค้นคว้า รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ โรคจากตำราวิชาการต่างๆ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการวางแผนการให้การพยาบาลผู้ป่วยที่ครอบคลุมทั้งร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ
2. เลือกกรณีศึกษา ผู้ป่วยเพศหญิง อายุ 24 ปี มาโรงพยาบาลด้วยอาการปวดหน่วงที่ก้น เวลาเบ่งถ่ายอุจจาระมีก้อนเนื้อโผล่ ถ่ายอุจจาระลำบากไม่มีเลือดปน ตั้งครรภ์ 30 สัปดาห์ เคยมีการตั้งครรภ์ 2 ครั้ง จำนวนบุตรที่มีชีวิต 1 คน ไม่มีประวัติแท้ง (G2P1A0) มีท้องแข็งร่วมด้วย มาตรวจที่ห้องตรวจอุบัติเหตุ-ฉุกเฉิน เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม พ.ศ. 2555 เวลา 20.37 น. ผู้ป่วยรู้สึกตัวดี ตรวจร่างกาย วัตถุประสงค์พยาบาล ชีพ อุณหภูมิ 36 องศาเซลเซียส ชีพจร 95 ครั้งต่อนาที หายใจ 20 ครั้งต่อนาที ความดันโลหิต 128/79 มิลลิเมตรปรอท ส่งประเมินความผิดปกติทางสูติกรรมที่ห้องคลอดไม่พบความผิดปกติ

ผู้ป่วยปวดริดสีดวงทวาร pain scale 5 จึงส่งให้ห้องตรวจอุบัติเหตุฉุกเฉินประเมิน ศัลยแพทย์ให้รับไว้เป็นผู้ป่วยในที่หอผู้ป่วยศัลยกรรมหญิง

3. ประเมินสภาพร่างกายทุกระบบ จิตใจ อารมณ์ สังคม และประวัติที่เกี่ยวข้องกับอาการเจ็บป่วยปัจจุบัน ประวัติการเจ็บป่วยในอดีต รวมทั้งประวัติครอบครัว

4. วินิจฉัยการพยาบาลเพื่อวางแผนในการพยาบาลตามภาวะของโรค และจัดลำดับความสำคัญของปัญหาเพื่อให้การช่วยเหลือได้ทันเวลาที่

5. ปฏิบัติกิจกรรมทางการพยาบาล และให้การพยาบาลตามแผนการรักษาของแพทย์ ประเมินผลการพยาบาลและวางแผนการพยาบาลต่อเมื่อปัญหาไม่สิ้นสุด จนกระทั่งจำหน่ายกลับบ้าน พร้อมทั้งให้คำแนะนำปรึกษาให้ความรู้การปฏิบัติตัวที่ถูกต้อง

6. สรุปกรณีศึกษาเฉพาะราย นำข้อมูลมาสรุป จัดทำเป็นเอกสาร ตรวจสอบความถูกต้อง นำเสนอตามลำดับ

5. ผู้ร่วมดำเนินการ

ไม่มี

6. ส่วนของงานที่ผู้เสนอเป็นผู้ปฏิบัติ ผู้เสนอเป็นผู้ดำเนินการทั้งหมด ร้อยละ 100

กรณีศึกษา ผู้ป่วยหญิงไทย อายุ 24 ปี สถานภาพคู่ เชื้อชาติไทย สัญชาติไทย นับถือศาสนาพุทธ อาชีพค้าขาย มีภูมิลำเนาอยู่ที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร เข้ารับการรักษาที่ห้องอุบัติเหตุฉุกเฉิน วันที่ 19 ตุลาคม พ.ศ. 2555 เวลา 20.37 น. HN 2578/55 ก่อนมาโรงพยาบาล 2 วันปวดหน่วงที่ก้นเวลาเบ่งถ่ายมีก้อนเนื้อโผล่ ถ่ายอุจจาระลำบากไม่มีเลือดปน ผู้ป่วยตั้งครรภ์ 30 สัปดาห์ เคยตั้งครรภ์ 2 ครั้ง บุตรที่มีชีวิต 1 คนไม่มีประวัติแท้ง (G2P1A0) มีท้องแข็งร่วมด้วย วัดสัญญาณชีพ อุณหภูมิ 36 องศาเซลเซียส ชีพจร 95 ครั้งต่อนาที หายใจ 20 ครั้งต่อนาที ความดันโลหิต 128/79 มิลลิเมตรปรอท เวลา 21.32 น. ตรวจทางทวารหนักพบ internal hemorrhoid 3 head ผู้ป่วยมีอาการท้องแข็งร่วมด้วยนาน 5 นาที แล้วหายไป จึงส่งให้ห้องคลอดประเมิน ไม่พบความผิดปกติทางสูติกรรม แต่ผู้ป่วยยังปวดริดสีดวงทวาร ระดับความเจ็บปวด 5 จึงส่งให้ห้องอุบัติเหตุฉุกเฉินประเมิน ศัลยแพทย์วินิจฉัยว่าเป็นริดสีดวงภายใน จึงรับไว้เป็นผู้ป่วยในที่หอผู้ป่วยศัลยกรรมหญิง AN:14705/55 ให้ประวัติว่าไม่ชอบรับประทานผัก ชอบดื่มชา และกาแฟเป็นประจำ และงอค้มเมื่อตั้งครรภ์ มีอาการถ่ายอุจจาระลำบากบ่อยครั้งต้องออกแรงเบ่ง ถ่ายอุจจาระสัปดาห์ละ 1 ครั้ง บางครั้งก็จำเป็นต้องใช้ยาระบาย และมีริดสีดวงทวารหนักยื่นออกมาขณะเบ่งถ่ายอุจจาระมีเลือดปนเล็กน้อยเป็นๆหายๆ เจ็บ 3 ครั้งต่อเดือน นาน 2 เดือน ผู้ป่วยปฏิเสธการแพทย์ เพื่ออาหาร โรคประจำตัวและโรคทางพันธุกรรม

วันที่ 19-20 ตุลาคม พ.ศ. 2555

เวลา 23.40 น. ที่หอผู้ป่วยศัลยกรรมหญิง รับผู้ป่วยหญิงไทย มาด้วยรถนอน รู้สึกตัวดี ช่วยเหลือตัวเองได้ สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง ได้รับสารน้ำ 5% D/N/2 1,000 มิลลิลิตร ทางหลอดเลือดดำ ด้วยอัตราการหยด 80 มิลลิลิตรต่อชั่วโมง สัญญาณชีพแรกรับ อุณหภูมิ 36.5 องศา

เซตเซียส ซีฟงร 77 ครั้งต่อนาที หายใจ 20 ครั้งต่อนาที ความดันโลหิต 123/77 มิลลิเมตรปรอท ให้ประวัติว่ามีท้องผูก ถ่ายอุจจาระลำบากบ่อยครั้งต้องออกแรงเบ่ง ผู้ป่วยยังไม่ถ่ายอุจจาระ pain scale 5 ให้การพยาบาลโดยให้ผู้ปวยนอนพักในท่าที่สุขสบายพร้อมแนะนำเทคนิคการหายใจ ให้หายใจเข้า-ออกลึกๆช้าๆเพื่อผ่อนคลายความเจ็บปวดลง รายงานแพทย์รับทราบแต่ไม่มีคำสั่ง เวลา 00.10 น. ริดสีดวงทวารโผล่ภายนอกและมีเลือดออกเล็กน้อย ศัลยแพทย์ให้การรักษาโดยการคืนทวารกลับ พยาบาลเตรียมผู้ป่วยโดยแจ้งให้ผู้ปวยทราบว่าแพทย์จะทำการคืนทวารกลับ ดูแลให้ผู้ปวยนอนหงาย ยกกันสูงแล้วเอาหมอนรอง ให้ผู้ป่วยถอดกางเกงในออก แนะนำให้ผู้ปวยหายใจเข้า-ออกลึกๆช้าๆ ขณะแพทย์ทำการคืนทวารกลับ ผลคือทำการคืนทวารได้สำเร็จ pain scale หลังคืนทวารกลับเท่ากับ 6 แพทย์มีคำสั่งให้ paracetamol 2 เม็ด ทุก 4-6 ชั่วโมง เมื่อมีอาการปวด แต่ผู้ป่วยปฏิเสธที่จะรับประทานยาแก้ปวดขออนอนพักก่อน ดูแลให้ผู้ปวยพักผ่อน จัดสิ่งแวดล้อมให้สงบและไม่มีเสียงรบกวนเพื่อให้ได้รับการพักผ่อนอย่างเพียงพอ แนะนำผู้ป่วยแจ้งให้พยาบาลทราบในกรณีที่ปวดทวารหนักมากหรือพบ ริดสีดวงทวาร โผล่ หรือมีเลือดออกจากทวารมากผิดปกติและเน้นย้ำผู้ป่วยเรื่องห้ามเบ่งอุจจาระเพราะจะทำให้ริดสีดวงทวาร โผล่ แพทย์สั่งตรวจโลหิตวิทยา Hemoglobin (Hb) ต่ำ 11 กรัมเปอร์เซ็นต์(ค่าปกติ 12-16) hematocrit (Hct) ต่ำ 32.2 เปอร์เซ็นต์(ค่าปกติ36-45) white blood cell (WBC) 14,800 เซลล์ต่อลูกบาศก์ มิลลิเมตร (ค่าปกติ4,500-10,700) neutrophils (N) สูง 66.7 เปอร์เซ็นต์ (ค่าปกติ40-65) lymphocyte (L) 21.5 เปอร์เซ็นต์ (ค่าปกติ20-40) platelet count 316,000 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร(ค่าปกติ 140,000-450,000) ผลการตรวจเลือดพบว่ามีความโลหิตจางระดับเล็กน้อย จากการตรวจเย็บพบว่าพักผ่อนได้ มีสีหน้า วิดกกังวล ได้เปิดโอกาสให้ผู้ปวยพูดคุยระบายความรู้สึกต่างๆ ผู้ป่วยบอกว่ารู้สึกไม่สบายใจกลัวว่าถูก ในท้องจะเป็นอันตราย จึงพูดคุยให้กำลังใจและแนะนำเรื่องการนับจำนวนครั้งที่ลูกคั้น โดยให้เริ่มนับหลัง มีอาหาร 3 เวลา เข้า-กลางวัน-เย็น ถ้าผลรวม 3 เวลา ลูกคั้นน้อยกว่า 12 ครั้งหรือน้อยกว่า 4 ครั้งใน 6 ชั่วโมง หรือมีอาการท้องแข็ง เจ็บครรภ์ เจ็บบริเวณหลังร้าวมาที่หัวเหน่าและท้องน้อย บางครั้งร้าวลงขา เจ็บนานขึ้นและถี่ขึ้นแม้จะเปลี่ยนอิริยาบถหรือนอนพักก็ไม่ดีขึ้น หรือมีมูกเลือดหรือน้ำดิน ให้รีบแจ้ง พยาบาล ผู้ป่วยพยักหน้ารับทราบและบอกว่าถ้ามีอาการดังกล่าวจะแจ้งให้พยาบาลทราบทันที

เวลา 10.15น.ตรวจเย็บอาการผู้ป่วย รู้สึกตัวดี วิดกกังวลเนื่องจาก เวลา 07.30 น. ผู้ป่วยแจ้งว่ายังมีริดสีดวงทวารโผล่ภายนอกขณะเข้าห้องน้ำ เนื่องจากแผลเบ่งอุจจาระ แต่ไม่มีเลือดออก ให้การพยาบาลโดยประเมินระดับความเจ็บปวดเท่ากับ 5 รายงานแพทย์ให้ทราบ แพทย์ตรวจเย็บอาการและได้ทำการคืนริดสีดวงทวารกลับอีกครั้งได้สำเร็จ pain scale 6 ดูแลให้ได้รับยาแก้ปวดชนิดรับประทาน Paracetamol 500 มิลลิกรัม 2 เม็ด จึงได้เน้นย้ำกับผู้ป่วยเรื่องการรับประทานอาหารที่มีกากใยเพื่อช่วยให้ขับถ่ายอุจจาระได้สะดวกและไม่ต้องออกแรงเบ่งอุจจาระ หลังได้รับยาแก้ปวด 30 นาที pain scale 4 ผู้ป่วยทานอาหารได้ครึ่งถาด ดูแลให้สารน้ำ 5% D/N/2 1,000 มิลลิลิตร ทางหลอดเลือดดำ ด้วยอัตราการหยด 40 มิลลิลิตรต่อชั่วโมง สังเกตบริเวณแขนที่ให้สารน้ำ ไม่มีอักเสบบวมแดง ผู้ป่วยนับจำนวนครั้งที่ลูกคั้น ตั้งแต่ 09.00-10.00 น. ได้ 8 ครั้ง ไม่มีท้องแข็งหรือเจ็บครรภ์ ผู้ป่วยยังไม่ถ่ายอุจจาระ

วันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2555

เวลา 09.00น. ติดตามเยี่ยมผู้ป่วย รู้สึกตัวดี ช่วยเหลือตัวเองได้ดี สีหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส ยังไม่ถ่ายอุจจาระ ไม่มีทวาร โผล่ภายนอก ไม่มีเลือดออกทางทวาร pain scale 4 ดูแลให้แช่ก้นด้วยน้ำอุ่นทุกวัน เช้า-เย็น เวลา 09.00 น. และเวลา 18.00 น. ให้คำแนะนำเรื่องการเตรียมน้ำอุ่น โดยใช้ น้ำอุ่นที่ความร้อนเท่าที่จะทนได้ใส่ในกะละมังลึกลงพอที่ก้นจะนั่งได้ นึ่งนาน 15-30 นาที ใช้ Proctocedyl ointment ทาทวารหนักเช้า-เย็น และให้เหน็บ Proctocedyl 1 เม็ด เหน็บทวารก่อนนอน แจ้งให้ผู้ป่วยทราบว่ายาทาและยาเหน็บจะช่วยลดอาการปวดอึกเสบบริเวณที่เป็นริดสีดวงทวาร ยานี้มีผลข้างเคียงต่อทารกในครรภ์แต่กรณีใช้เหน็บทางทวารมีความปลอดภัยสูงและไม่ควรใช้เกิน 7 วัน แนะนำเกี่ยวกับวิธีการเหน็บยา ล้างมือให้สะอาดแล้วเช็ดให้แห้ง ตะแคงตัวนอนในท่าที่ถนัด จับแท่งยาสอดเข้ารูทวารหนัก คั้นให้มิดแท่งยา ควรรอนในท่าเดิม 15 นาที เพื่อให้ยาดูดซึมและไม่หลุดออกมาเมื่อลุกขึ้น วิธีการทานยาให้ทานบางๆบริเวณทวาร จากการสังเกตการรับประทานอาหารพบว่าผู้ป่วยทานอาหารได้ครั้งถัดและไม่ทานผักเลย จึงแนะนำให้ทานผลไม้หรือซูปผัก พร้อมให้คำแนะนำเรื่องประโยชน์ของผักและผลไม้ว่ามีเส้นใยและกากอาหารซึ่งช่วยให้การขับถ่ายได้ง่าย ผู้ป่วยรับปากว่าจะพยายามทานผักผลไม้ให้มากขึ้น ดูแลให้ได้รับสารน้ำเป็น 5% DN/2 1,000 มิลลิลิตร ทางหลอดเลือดดำด้วยอัตราการหยด 40 มิลลิลิตรต่อชั่วโมง สังเกตบริเวณแขนที่ได้รับสารน้ำ ไม่มีอาการอึกเสบบวมแดง และให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตัวเมื่อป่วยเป็นโรคริดสีดวงทวาร เช่น ควรรับประทานผักและผลไม้ที่มีกากใยสูง หลีกเลี่ยงการรับประทานอาหารรสจัดหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และดื่มน้ำให้เพียงพอ ถ่ายอุจจาระให้เป็นเวลา ไม่เบ่งถ่ายอุจจาระอย่างรุนแรง หลีกเลี่ยงการยกของหนัก การนั่ง ยืนนานๆ เพราะจะทำให้เลือดไหลเวียนไม่ดี แนะนำให้ออกกำลังกายเบาๆสม่ำเสมอ และการดูแลความสะอาดบริเวณทวารหนักภายหลังถ่ายอุจจาระทุกครั้งด้วยน้ำ วันนี้ผู้ป่วยนับจำนวนครั้งที่ลุกขึ้นตั้งแต่ 07.00-08.00น. ได้ 10 ครั้ง ไม่มีท้องแข็งหรือเจ็บครรภ์ ผู้ป่วยพักผ่อนได้

วันที่ 22 ตุลาคม พ.ศ. 2555

เวลา 09.18น. ติดตามเยี่ยมผู้ป่วย รู้สึกตัวดี อุณหภูมิ 36.5 องศาเซลเซียส ความดันโลหิตปกติ 121/84 มิลลิเมตรปรอท ชีพจร 86 ครั้งต่อนาที การหายใจ 20 ครั้งต่อนาที ปวดทวารหนักลดลง pain scale 2 ถ่ายอุจจาระ 1 ครั้ง ไม่มีริดสีดวงทวาร โผล่ภายนอก ไม่มีเลือดออกทางทวาร ทานอาหารได้ แพทย์ยังมีคำสั่งให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำต่อ ดูแลให้สารน้ำ 5% DN/2 1,000 มิลลิลิตร ทางหลอดเลือดดำด้วยอัตราการหยด 40 มิลลิลิตรต่อชั่วโมง สังเกตบริเวณแขนที่ได้รับสารน้ำ ไม่มีอาการอึกเสบบวมแดง แพทย์วางแผนกลับบ้าน ให้คำแนะนำการแช่ก้นด้วยตนเองที่บ้าน โดยการแช่ก้นด้วยน้ำอุ่นทุกวัน วันละ 2 ครั้ง ครั้งละ 15-30 นาที เพื่อให้ น้ำพาความอุ่นไปยังบริเวณทวารหนัก ทำให้กล้ามเนื้อคลายตัว ลดอาการเจ็บปวดของริดสีดวงทวารหนักได้ ผู้ป่วยบอกว่าหลังได้ทำการแช่ก้นรู้สึกอาการปวดลดลง สอบถามเรื่องการนับจำนวนลุกขึ้น ผู้ป่วยบอกว่าเริ่มนับลุกขึ้นตั้งแต่ เวลา 07.00-08.00 น. ได้ 7 ครั้ง ไม่มีอาการท้องแข็ง เจ็บครรภ์ ไม่มีมูกเลือดออกทางช่องคลอด

วันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2555

เวลา 09.15 น. ติดตามเยี่ยมผู้ป่วย รู้สึกตัวดี สีหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส ไม่ปวดทวาร สัญญาณชีพปกติ อุณหภูมิ 36.8 องศาเซลเซียส ความดันโลหิต 118/76 มิลลิเมตรปรอท ชีพจร 80 ครั้งต่อนาที อัตราการหายใจ 20 ครั้งต่อนาที แพทย์อนุญาตให้กลับบ้าน ได้พูดคุย ซักถาม ประเมินความรู้ ความสามารถในการดูแลตนเอง พบว่า ผู้ป่วยตอบคำถามได้ไม่ชัดเจน จึงให้คำแนะนำเกี่ยวกับการรับประทานอาหารที่เหมาะสมกับโรค ควรดื่มน้ำมากๆ รับประทานอาหารที่มีเส้นใย เพื่อป้องกันอาการท้องผูก วิธีการใช้ยาอย่างถูกต้องและมาตรวจตามนัด พร้อมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับการสังเกตอาการผิดปกติที่ควรมาพบแพทย์ ผู้ป่วยรับทราบ อธิบายวิธีปฏิบัติและคำแนะนำต่างๆ ได้ถูกต้อง รวมระยะเวลาในการรักษาพยาบาล 4 วัน แพทย์นัดตรวจติดตามวันที่ 29 ตุลาคม 2555 เวลา 08.00 น. ที่คลินิกศัลยกรรม

7. ผลสำเร็จของงาน

ผู้ป่วยเพศหญิง อายุ 24 ปี เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม พ.ศ. 2555 เวลา 20.37 น. มาโรงพยาบาลด้วยอาการปวดหน่วงที่ก้น เวลาเบ่งถ่ายอุจจาระมีก้อนเนื้อโผล่ ถ่ายอุจจาระลำบาก ไม่มีเลือดปน ตั้งครรภ์ 30 สัปดาห์ เคยมีการตั้งครรภ์ 2 ครั้ง จำนวนบุตรที่มีชีวิต 1 คน ไม่มีประวัติแพ้ มีท้องแข็งร่วมด้วย แพทย์วินิจฉัยว่าเป็นริดสีดวงทวารหนักและรับไว้เป็นผู้ป่วยในที่หอผู้ป่วยศัลยกรรมหญิง ผู้ป่วยมีริดสีดวงทวารโผล่ภายนอก ศัลยแพทย์ให้การรักษาโดยการคันทวารกลับ 2 ครั้ง และให้เหน็บ Proctocedyl 1 เม็ดเหน็บทวารก่อนนอน ให้แช่ก้นวันละ 2 ครั้ง ตอนเช้า-เย็น และใช้ Proctocedyl ointment ทาทวารหนักเช้า-เย็น พยาบาลแนะนำวิธีการใช้ยาเหน็บ การแช่ก้นและการทายา รวมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตัว หลังได้รับยาและแช่ก้น ผู้ป่วยปวดทวารหนักลดลง มีสีหน้ายิ้มแย้มแจ่มใสขึ้น และไม่ปวดทวารหนัก นับลูกเดินได้ปกติทุกวัน แพทย์อนุญาตให้ผู้ป่วยกลับบ้าน ได้ จึงทำการประเมินความรู้ ความสามารถในการดูแลตนเอง การรับประทานอาหาร วิธีการใช้ยาอย่างถูกต้อง การมาตรวจตามนัด การสังเกตอาการผิดปกติที่ควรมาพบแพทย์เมื่อกลับไปอยู่ที่บ้าน รวมระยะเวลาในการดูแลผู้ป่วยทั้งหมด 4 วัน ผู้ป่วยปลอดภัย ไม่มีภาวะแทรกซ้อนอื่นๆ ตามมา แพทย์นัดตรวจติดตามอาการ วันที่ 29 ตุลาคม 2555 ที่คลินิกศัลยกรรมทั่วไป

8. การนำไปใช้ประโยชน์

ผู้จัดทำมีการพัฒนางานด้านการพยาบาล และเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับ โรคริดสีดวงทวารหนัก สามารถให้การดูแลผู้ป่วยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

9. ความยุ่งยาก ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

ผู้ป่วยรายนี้มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับริดสีดวงทวารโผล่ออกมาภายนอก เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรค การปฏิบัติตัวเมื่อป่วย ภายหลังได้รับการตรวจเยี่ยมและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตัว ผู้ป่วยคลายความวิตกกังวลลงและให้ความร่วมมือในการรักษาพยาบาลเป็นอย่างดี ซึ่งผู้ป่วยรายนี้ไม่ชอบรับประทานผัก มีอาการท้องผูกประจำต้องใช้ยาระบายช่วยและกำลังตั้งครรภ์ล้วนเป็นปัจจัยส่งเสริมให้เป็นริดสีดวงทวาร การเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยากและต้องมีความตั้งใจจริงจึงจะสำเร็จ

10. ข้อเสนอแนะ

การให้ความรู้ผู้ป่วย สามีและครอบครัวให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคติดเชื้อดื้อยาต้านจุลชีพ ควรจัดทำสื่อการสอนที่เป็นแผ่นพับหรือวีดิทัศน์ เพื่ออธิบายให้ทราบแนวทางการดูแลผู้ป่วยอย่างชัดเจนและให้ความร่วมมือในการดูแลผู้ป่วย

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการและได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไข
เป็นไปตามคำแนะนำของคณะกรรมการ

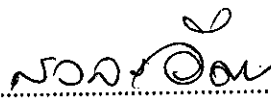
(ลงชื่อ).....

(นางสาวกาญจนา วิชัยโคตร)

ผู้ขอรับการประเมิน

(วันที่)..... 20 ต.ค. 2558 .....

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ).....

(นางสุวลักษณ์ อัครเดชา)

(ตำแหน่ง) หัวหน้าพยาบาล

กลุ่มภารกิจด้านการพยาบาล

ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลสิรินธร

(วันที่)..... 20 ต.ค. 2558 .....

(ลงชื่อ).....

(นายทรงเกียรติ ปัญญาเร)

(ตำแหน่ง) รองผู้อำนวยการโรงพยาบาล ฝ่ายการแพทย์

รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ

โรงพยาบาลสิรินธร

(วันที่)..... 20 ต.ค. 2558 .....

หมายเหตุ : ผู้บังคับบัญชาที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของผู้ขอประเมินโดยตรงระหว่างวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2558 ถึงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2558 คือ นายพิพัฒน์ เกรียงวัฒนศิริ ปัจจุบันเกษียณอายุราชการ

ข้อเสนอ แนวคิด วิธีการเพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ของ นางสาวกาญจนา วิชัยโคตร

เพื่อประกอบการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ (ด้านการพยาบาล)

(ตำแหน่งเลขที่ รพส. 310) กลุ่มภารกิจด้านการพยาบาล ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลสิรินธร สำนักงานแพทย์
เรื่อง นวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์องค์เดียว

หลักการและเหตุผล

หอผู้ป่วยศัลยกรรมหญิง เป็นหน่วยงานที่ให้บริการรักษาพยาบาล และดูแลผู้ป่วยที่เจ็บป่วยด้วยโรคทางศัลยกรรม ศัลยกรรมประสาทและศัลยกรรมกระดูกที่ได้รับการผ่าตัดและไม่ผ่าตัด อีกทั้งดูแลผู้ป่วยวิกฤตที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ จำนวน 4 เตียงและในบางครั้งจำเป็นต้องรับผู้ป่วยต่างแผนกเนื่องจากแผนกนั้นๆ ไม่สามารถรับผู้ป่วยได้ตามนโยบายของผู้บริหาร

จากสถิติผู้ป่วยโรคทางศัลยกรรมประสาทที่รับไว้ในความดูแลทั้งที่ผ่าตัดและไม่ผ่าตัด ปีงบประมาณ 2554 จำนวน 182 ราย ปีงบประมาณ 2555 จำนวน 440 ราย และปีงบประมาณ 2556 จำนวน 475 ราย ซึ่งจากสถิติพบว่ามีจำนวนผู้ป่วยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้บุคลากรทางการพยาบาลและเจ้าหน้าที่อื่นๆ ต้องมีองค์ความรู้ที่ทันต่อสถานการณ์เพื่อให้การดูแลผู้ป่วยมีประสิทธิภาพ การพยาบาลโดยจัดทำให้ผู้ป่วยนอนศีรษะสูง 15-30 องศา ซึ่งเป็นระดับที่ทำให้ความดันในกะโหลกศีรษะมีค่าต่ำที่สุด เพื่อลดการเกิดภาวะความดันในกะโหลกศีรษะสูง (increase intracranial pressure : IICP) ถือเป็น การให้ การพยาบาลที่สำคัญ นอกจากนี้การดูแลผู้ป่วยวิกฤตที่ใช้เครื่องช่วยหายใจในหอผู้ป่วยศัลยกรรมหญิง การปรับระดับศีรษะของผู้ป่วยให้อยู่ในระดับ 30 – 45 องศา สามารถลดอัตราการเกิดภาวะปอดอักเสบที่สัมพันธ์กับการใส่เครื่องช่วยหายใจได้ถึงร้อยละ 18 แต่เนื่องจากเตียงผู้ป่วยที่ใช้อยู่ในปัจจุบันไม่สามารถระบองศาความลาดเอียงของเตียงได้ ประกอบกับความชำนาญและการพิจารณาองศาความลาดเอียงของเตียงด้วยตาเปล่าของพยาบาลและเจ้าหน้าที่แต่ละท่านไม่เท่ากัน บางครั้งศีรษะผู้ป่วยสูงเกินไป บางครั้งต่ำเกินไปไม่ได้ระดับตามแนวทางการรักษา

วัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย

1. เพื่อให้สามารถปรับระดับเตียงให้มีความเที่ยงตรงตามแผนการรักษาของแพทย์
2. เพื่อประดิษฐ์อุปกรณ์ในการปรับระดับเตียงให้ได้ตามต้องการ สำหรับใช้ในหน่วยงาน

กรอบการวิเคราะห์ แนวคิด ข้อเสนอ

แนวปฏิบัติการพยาบาลเปรียบเสมือนวัฏกรรมอย่างหนึ่ง จึงต้องมีกระบวนการนำแนวปฏิบัติไปใช้ ตามแนวคิดการซึ่มซับนวัฏกรรมของ โรเจอร์ กล่าวไว้ว่า กระบวนการซึ่มซับนวัฏกรรม หรือแนวปฏิบัติ ช่องทางการสื่อสารวัฒนธรรมองค์กรและเวลา เริ่มตั้งแต่การเผยแพร่จนเกิดการยอมรับนำไปใช้ในองค์กร ประกอบด้วย 5 ระยะคือ 1)ระยะการให้ความรู้ 2)ระยะ โน้มแน้วจิตใจ 3) ระยะตัดสินใจโดยเกิดความเห็นชอบของบุคลากร 4) ระยะการนำไปใช้ 5) ระยะยืนยันการนำไปใช้ ผู้จัดทำจึงได้ทำวัฏกรรม สิ่งประดิษฐ์องศาเดียวขึ้น เพื่อให้บุคลากรมีแนวปฏิบัติการพยาบาลที่มีคุณภาพซึ่งการปรับระดับองศาเดียวของพยาบาลและเจ้าหน้าที่แต่ละท่านที่ได้ระดับตามแนวทางการรักษาที่ถูกต้องจะช่วยป้องกันการเกิดภาวะความดันในกะโหลกศีรษะสูงและการเกิดภาวะปอดอักเสบ ทำให้การดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดสมองหรือผู้ป่วยที่ใส่เครื่องช่วยหายใจปลอดภัยจากภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้น

ขั้นตอนการดำเนินงาน

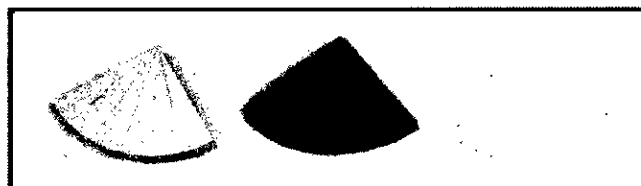
1. เสนอปัญหาแนวคิดและขอความร่วมมือในการดำเนินงานในที่ประชุมของหน่วยงาน
2. ขออนุญาตหัวหน้าแผนกผู้ป่วย เพื่อขออนุมัติจัดทำวัฏกรรมสิ่งประดิษฐ์องศาเดียว
3. ศึกษา ค้นคว้า รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับวัฏกรรมสิ่งประดิษฐ์องศาเดียว
4. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า มาออกแบบสิ่งประดิษฐ์และปรึกษาหัวหน้าหอผู้ป่วย ศัลยกรรมหญิง
5. นำวัฏกรรมสิ่งประดิษฐ์องศาเดียว ส่งให้หัวหน้าหน่วยงาน บุคลากรในหน่วยงาน และ ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสมบูรณ์และความเหมาะสม
6. นำเสนอนวัฏกรรมสิ่งประดิษฐ์องศาเดียวแก่บุคลากรในหน่วยงานและทดลองใช้งาน 1 เดือน
7. ประชุมร่วมกันในหน่วยงานเพื่อประเมินผลการใช้นวัฏกรรมสิ่งประดิษฐ์องศาเดียวและปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลองใช้อีกครั้งเป็นเวลา 1 เดือน
8. สรุปและประเมินผลหลังการใช้นวัฏกรรมสิ่งประดิษฐ์องศาเดียว

การดำเนินงาน

1. ตัดกระดาษแข็งและแผ่นพลาสติก (ฟิวเจอร์บอร์ด) เป็นรูปวงกลมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 20 เซนติเมตร อย่างละ 1 แผ่น

2. นำกระดาษแข็งและแผ่นพลาสติก (ฟิวเจอร์บอร์ด) ที่ได้ตัดแบ่งเป็น 4 ส่วนเท่า ๆ กัน

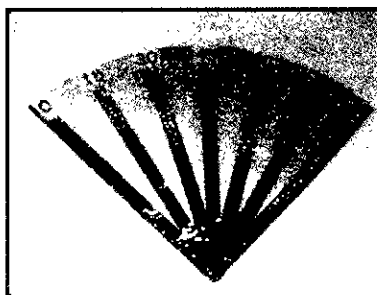
ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1

3. นำกระดาษแข็งปิดทับบนแผ่นพลาสติก (พีวีเอเจอร์บอร์ด) และใช้ไม้บรรทัดครึ่งวงกลมวัดระดับองศาต่าง ๆ จุดตำแหน่งไว้บนกระดาษ

4. ใช้กระดาษเทปสีสดใสปิดตามแนวองศาที่วัดไว้บนกระดาษ และเขียนตัวเลของศาไว้ที่ปลายสุดของเทปด้านวงกลม ดังรูปที่ 2

รูปที่ 2

5. นำดินน้ำมันมาปั้นเป็นวงกลมขนาดลูกบิงปอง

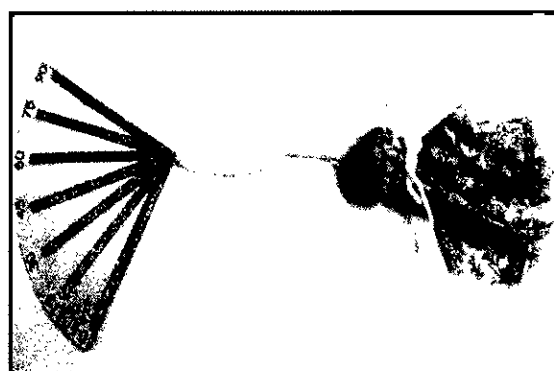
6. นำเศษผ้ามาตัดเป็นรูป ขนาด 20 x 20 เซนติเมตร

7. นำดินน้ำมันวางลงตรงกลางผ้าและจับผ้าคลุมผกด้วยเชือก ดังรูปที่ 3

8. เจาะรูบนแผ่นองศาบริเวณเส้นที่แสดงองศาที่ 0 และใช้เชือกร้อยผูกติดดาห้อยไว้ ดังรูปที่ 4

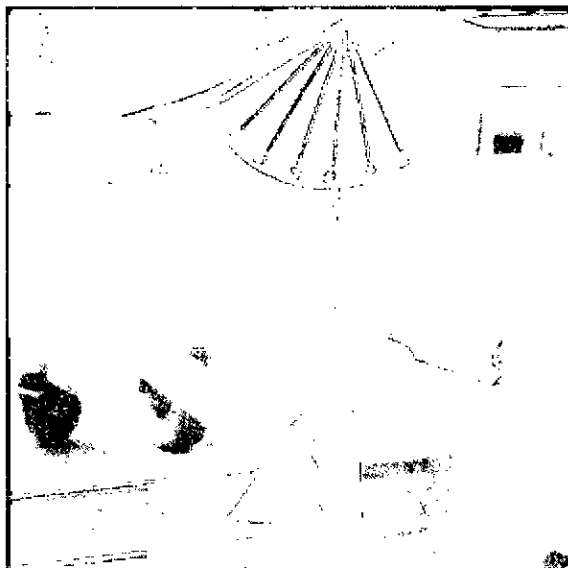

รูปที่ 3

รูปที่ 4

9. นำกระดาษทาสองหน้าแบบหนาติดด้านหลังแผ่นองศาที่ประดิษฐ์แล้วพร้อมใช้ โดยให้องศาที่ 90 อยู่ด้านบนสุดติดกับขอบเตียงผู้ป่วย ดังรูปที่ 5

รูปที่ 5

วิธีการใช้นวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ องศาเตียง

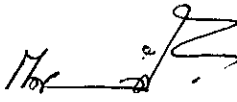
นำนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ องศาเตียง ติดที่เตียงบริเวณส่วนที่เป็นหัวเตียงด้านข้างด้านใดด้านหนึ่งด้วยกระดาษทาสองหน้า ให้ขอบนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ องศาเตียงในการวัดองศาเตียงอยู่บริเวณขอบบนชิดกับที่นอนพอดี เมื่อต้องการปรับระดับเตียง ให้ปรับระดับด้วยวิธีการปรับของเตียงแต่ละชนิด องศาเตียงที่ต้องการปรับระดับโดยดูจากคัมภ์น้ำหนักรัดที่ผูกติดกับเชือกจะตกอยู่บริเวณองศาที่ต้องการพอดี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้ป่วยได้รับการปรับระดับเตียงตรงตามแผนการรักษาของแพทย์
2. บุคลากรมีเครื่องมือปรับระดับเตียงที่มีความเที่ยงตรง
3. บุคลากรเกิดความพึงพอใจในการใช้อุปกรณ์การประดิษฐ์

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ระดับความพึงพอใจในการใช้นวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ องศาเตียงมากกว่าร้อยละ 85 โดยประเมินจากการสอบถาม

(ลงชื่อ).....

(นางสาวกาญจนา วิชัยโคตร)

ผู้ขอรับการประเมิน

(วันที่)..... 20 ต.ค. 2558 .....